

Algemeen.

In het laatste jaar van de twintigste eeuw beleefde de Heemkring Molenheide weer diverse hoogtepunten. Het grootste succes was deze keer wel de tentoonstelling met als titel "Het boerenleven van weleer". Zeker tweeduizend bezoekers hebben deze expositie bezocht en zij waren vol lof voor de wijze waarop dit onderwerp door de werkgroep was aangepakt. Maar ook de onthulling van het "putmonument" was voor de vereniging een hoogtepunt van het afgelopen jaar. Met deze twee successen bewees de heemkring dat ze terecht een vaste plaats in de gemeenschap heeft verworven.

De groei van de vereniging ging ook dit jaar gestaag door. Een teken dat het heemkundige werk in de belangstelling van zeer veel mensen staat.

Ook dit jaar zijn weer diverse goederen en archiefstukken aan de vereniging geschonken. Het wordt nu echt vol onder de afdang en in de garage. Ook de verzameling foto's, bidprentjes en boeken begint echt de moeite waard te worden.

De tuin is met diverse heemkundige zaken verfraaid. Zo ontving de heemkring onder andere het symbool van de steenfabriek De Vijf Eiken dat jarenlang op de schoorsteen van deze fabriek was bevestigd. En dat ook dit jaar de tuin er weer fantastisch uitzag begint bijna vanzelfsprekend te worden.

Het was in 1999 tien jaar geleden dat we 't Oude Raadhuis in gebruik namen. Omdat we over twee jaar het 25 jarig bestaan van de vereniging hopen te vieren, heeft het bestuur besloten om aan dat tienjarig gebruik van het gebouw, geen extra aandacht te schenken.

Per 1 januari 2000 stonden er 293 leden ingeschreven. Zij waren als volgt verdeeld over de verschillende woonplaatsen:

Gilze	168 leden (waarvan 30 gezinsleden).
Rijen	66 leden (waarvan 14 gezinsleden)
Molenschot	7 leden (waarvan 2 gezinsleden)
Hulten	4 leden (waarvan 1 gezinslid)
Diverse plaatsen	48 leden (waarvan 4 gezinsleden)

Het verenigingsblad "De Mulder" wordt aan 7 adressen gratis toegezonden. We hebben 6 instellingen die voor "De Mulder" een bedrag betalen dat gelijk staat aan de contributie en we hebben met 17 organisaties of verenigingen een ruilabonnement.

Bestuur.

De verslagen van penningmester en secretaris over het jaar 1998 werden door de algemene ledenvergadering goedgekeurd en ook het gevoerde beleid kreeg goedkeuring van de leden. Tijdens de vergadering werden Jos Weterings en Ben Robbers in het bestuur herkozen. Als kascommissie werden voor het jaar 1999 de leden Ad Jacobs en Joke Timmermans benoemd.

De begroting was reeds door de vergadering op 21 december 1999 goedgekeurd en ook de contributie werd toen vastgesteld op f 30,- per lid per jaar en op f 10,- voor gezinsleden. In 1999 werden 8 bestuursvergaderingen gehouden en was er regelmatig telefonisch overleg tussen de bestuursleden. Het bestuur heeft de vereniging vertegenwoordigd bij bijeenkomsten van Brabants Heem, bij enkele gouden bruiloften en bij jubilea van leden en verenigingen.

Waar nodig heeft het bestuur gereageerd op zaken die de vereniging aangingen, onder andere bij de verplaatsing van het archief en bij de beoordeling van de Historische Waardekaart van de gemeente, op verzoek van de provincie en Brabants Heem.

Ook werd door het bestuur gereageerd op de problemen m.b.t. het dak van de kerkschuur in Gilze. Hierover werd contact opgenomen met de Commissie Monumentenoverleg Noord-Brabant. Er werd een brief gestuurd naar het gemeentebestuur in Tilburg en naar de heemkundige kring in Tilburg met het verzoek om, voordat er een weg wordt aangelegd achter de Princehoef in Hulten, bodemonderzoek te laten plaatsvinden i.v.m. mogelijke archeologische sporen. Op deze brief werd door de gemeente Tilburg positief gereageerd.

Werkgroepen.

Het bestuur dankt alle werkgroepleden en individuele werkers voor de inzet voor de heemkring in het afgelopen jaar.

De huishoudelijke dienst, de redactie van de Mulder en de werkgroep bibliotheek hebben dringend aanvulling nodig. Op herhaalde oproepen in de nieuwsbrief werd bijna niet gereageerd. Het bestuur doet een dringend beroep op de leden om de continuïteit van deze groepen te waarborgen.

In 1999 waren de navolgende werkgroepen actief bij de vereniging:

- **Redactie van "De Mulder"**

Deze werkgroep verzorgt alle werkzaamheden voor publicatie van De Mulder. Het redactionele werk, de lay-out, afspraken met de drukker en de distributie.

- **Werkgroep Bibliotheek**

Zorgt voor de maandagopenstelling en regelt de archivering van boeken, foto's, bidprentjes en ander archiefmateriaal.

- **Werkgroep huishoudelijke dienst**

Draagt zorg voor het schoonhouden van het gebouw. Verzorgt de koffie tijdens de heemkringavonden en iedere eerste zondag van de maand voor de bezoekers aan de tentoonstellingen.

- **Werkgroep tuin en gebouw**

Verzorgt de boerenblomhof en onderhoudt de gereedschappen en alle andere verzamelde voorwerpen en machines van de vereniging, zowel in de garage als onder de afdak. Zorgt voor het onderhoud van het gebouw.

- **Werkgroep pandenonderzoek**

Enkele leden zijn iedere maandagochtend te vinden in de kelder van het gemeentehuis om de geschiedenis van de panden in de gemeente Gilze en Rijen in kaart te brengen.

- **Historische Werkgroep Rijen**

Deze groep is bezig met onderzoek naar de geschiedenis van Rijen.

- **Werkgroep Boekendistributie**

Leden van deze groep zijn iedere eerste zondag van de maand te vinden in 't Oude Raadhuis voor verkoop van allerlei publicaties. Daarnaast regelt de groep alle zaken rondom de uitgifte en de verkoop van nieuwe publicaties.

- **Tentoonstellingscommissie**

Organiseert ieder jaar een expositie beneden in het gebouw in de museumruimte en in de bovenzaal. De werkgroep zoekt zelf de onderwerpen uit waarover ze een tentoonstelling houdt. Tijdens een tentoonstelling hebben de werkgroepleden afwisselend dienst tijdens de openstelling op iedere eerste zondag van de maand.

- **Werkgroep Toponiemen**

De leden van deze werkgroep doen onderzoek naar de naamgeving van oude akkers en percelen door gesprekken met boeren en archief- en kaartonderzoek.

- **Werkgroep Kamp Princebosch**

Deze werkgroep doet onderzoek naar de geschiedenis van het Kamp Princebosch in Gilze, over de periode 1939 – 1983. (De militaire periode).

- **Ad hoc werkgroep “Kerststal”**

Verzorgt jaarlijks de inrichting en onderhoud van de kerststal achter ons gebouw.

- **Ad hoc werkgroep “Waterput”**

Deze werkgroep heeft ervoor gezorgd dat de waterput als monument een opvallende plaats heeft gekregen in Gilze. De werkgroep is ondertussen opgeheven, nadat ze op voortreffelijke wijze haar opgedragen taak heeft uitgevoerd.

Werkgroep Open Monumentendag

Organiseert allerlei activiteiten in het kader van Open Monumentendag in samenwerking met de gemeente Gilze en Rijen. De activiteiten worden zoveel mogelijk in overeenstemming gebracht met het landelijk thema.

- **Bezorgers en distributie van de nieuwsbrief en “De Mulder”**

Bezorgen tien keer per jaar de nieuwsbrieven en vier Mulders bij alle leden.

- **Contactpersonen bij Omroep Brabant**

Zijn het aanspreekpunt als Omroep Brabant informatie nodig heeft op het terrein van heemkunde.

De Nieuwsbrief.

In het afgelopen jaar verscheen de nieuwsbrief weer 10 keer. In deze brief staat allerlei actuele informatie over de activiteiten van de heemkring. Ook is er de mogelijkheid om in deze brief vragen of oproepen van leden kenbaar te maken. Van deze mogelijkheid werd in het afgelopen jaar enkele keren gebruik gemaakt.

De Leesmap.

De leesmap kan op de maandagavonden in de bibliotheek van de heemkring worden geleend. Jammer genoeg wordt van deze mogelijkheid slechts door enkele leden gebruik gemaakt. De map bevat diverse bladen van verenigingen waarmee de heemkring een ruilabonnement heeft aangegaan. Ook bevat de map allerlei bladen en nieuwsbrieven die aan de vereniging worden toegezonden. Wilt u op de hoogte blijven van allerlei nieuws op heemkundig gebied uit de regio en uit de provincie, dan is de leesmap daarvoor het aangewezen middel.

Publicaties.

In 1999 werden vier Mulders uitgegeven, waaronder twee “extra” Mulders met als thema “Brand en brandbestrijding in Gilze en Rijen” over de geschiedenis van de brandweer in onze gemeente en “Gilze en Rijen in de negentiende eeuw” over het gewone dagelijkse leven in onze woonplaatsen.

Als herinnering aan het putmonument heeft de heemkring een prentbriefkaart laten maken van dit monument, die tijdens braderieën en tijdens openstelling van het heemkerf wordt verkocht.

Door de werkgroep bibliotheek is een overzicht gemaakt van alle boeken en publicaties die er in onze bibliotheek aanwezig zijn en die worden uitgeleend. Dit overzicht kan door de leden worden geleend om thuis te kunnen raadplegen.

’t Oude Raadhuis.

De heemkringavonden werden zeer goed bezocht. De bovenzaal dreigt tijdens lezingen zo vol te raken dat we mogelijk naar een andere plaats moeten gaan uitwijken. Van de openstelling op de maandagavonden wordt niet zoveel gebruik gemaakt.

Het gebouw wordt wel vaak gebruikt door de diverse werkgroepen die er vergaderen of er allerlei werkzaamheden uitvoeren. Het gebouw werd goed onderhouden. Het onderhoud van de diverse gereedschappen en materialen onder de afdak en in de garage werd ook in het afgelopen jaar goed verzorgd. De boekenkasten in de vergaderruimte zijn een aanwinst. En ook de opslagkast in de toiletruimte en de nieuwe stellingen in de garage voldoen goed. De garage kreeg dubbele deuren en het stucwerk in de hal werd vernieuwd. Het tienjarig huurcontract van het gebouw was het afgelopen jaar voorbij. Het is nog niet vernieuwd maar dat zal in de komende weken worden geregeld.

De Boerenblomhof.

De boerenblomhof achter het heemerf is naast het museum een van onze publiekstrekkers. Veel mensen komen speciaal voor de tuin naar 't Oude Raadhuis. Het afgelopen jaar werden enkele veranderingen aangebracht die de tuin nog beter tot zijn recht laten komen. De tuin ziet er steeds verzorgd uit. De werkgroep die deze tuin onderhoudt mag trots zijn op het bereikte resultaat.

Museum.

De tentoonstelling met als titel "Het boerenleven van weleer" werd een zeer groot succes. Een ongekend aantal bezoekers heeft deze expositie bezocht. De schattingen van het aantal bezoekers, op basis van de handtekeningen die er wel werden geplaatst, maakt een aantal van tweeduizend bezoekers zeer waarschijnlijk. Een compliment voor de samenstellers van deze expositie is hier zeker op zijn plaats.

Heemkringavonden en excursies.

Donderdag 14 januari.

Lezing door Dhr. Douwe Cupido uit Breda met als titel "Plantologie". Op humoristische wijze wist de spreker zijn gehoor te boeien met verhalen over plantfolklore, naamgeving van planten en het gebruik van planten in de volksgeneeskunst. Een goede spreker die op prettige wijze wist duidelijk te maken dat de natuur hem na aan het hart ligt.

Dinsdag 23 februari.

Jaarvergadering in 't Oude Raadhuis. De vergadering werd slechts door 35 leden bezocht. De kascommissie bracht verslag uit en de jaarverslagen van de penningmeester en de secretaris werden door de vergadering goedgekeurd. Ook het beleid van het bestuur kreeg de goedkeuring van de vergadering.

Na de vergadering werd een dia presentatie verzorgd door Jan Bruikman onder de titel "Oog voor vakmanschap uit het verleden". Een boeiende serie dia's over de vele bouwkundige details aan woningen in onze gemeente.

Donderdag 18 maart.

Lezing door Mevr. An Vermetten en Mevr. Liza van Zon met als titel "Het boerenleven van weleer". Een lezing, gehouden naar aanleiding van de gelijknamige tentoonstelling in de museumruimte van het heemerf. Op aangename en duidelijke wijze wisten de twee sprekers het publiek te boeien met hun verhalen over het echte boerenleven. Een leven dat beide sprekers als boerin zelf hadden ondervonden of nog dagelijks ondergingen.

Vrijdag 16 april.

Rondrit per bus door de gemeente Gilze en Rijen. Tijdens de rit werden allerlei min of meer historische plaatsen in de gemeente bezocht en gaf Jan Bruikman deskundige uitleg. De rit eindigde bij het putmonument op de tip in Gilze. Het einde van de rit was zodanig gepland dat de deelnemers op tijd aanwezig waren bij de onthulling van dit historisch monument door de wethouder Lavoij. Enkele leden van de heemkring brachten na de opening door middel van een kort toneelspel, op humoristische wijze een wasdag van vroeger voor het voetlicht.

Donderdag 27 mei

Lezing door Dhr. Lode Jordaens uit Essen (België) met als titel "Hoe leefden onze grootouders omstreeks 1900". Een wandeling door het leven van alledag door de gewone mens van die tijd. Een uitstekende spreker die met een leuke lezing een zeer volle zaal op aangename wijze wist te vermaken.

Zaterdag 29 mei

Excursie naar Eersel en Turnhout. Een volle bus bracht de deelnemers naar een deel van Brabant en naar België. Een goede excursie. Een uitstekende lunch en goede gidsen maakten van deze dag een succes.

Zondag 12 september

Open monumentendag. De werkgroep had in aansluiting op het landelijk thema "Monumentaal Groen" een uitgebreid programma samengesteld, waaraan zeer veel mensen deelnamen. Enkele tuinen, het heemterf en diverse bedrijven werden in het kader van deze dag opengesteld en bezocht. Mede als gevolg van het mooie weer werd deze dag een succes.

Donderdag 23 september

Traditie getrouw werd het seizoen begonnen met een muziekkavond in Cafe-Restaurant "De Drie Linden, in Molenschot. De muziekgroep "Dikke Mik" uit Nuenen bracht de volle zaal in de juiste stemming door uitstekende muziek en leuke verhalen. Volgens velen was dit de beste groep die we ooit hebben gehad. Een geslaagde avond, voor herhaling vatbaar.

Donderdag 14 oktober

Voor deze avond was Dhr. Bas Zijlmans uit Geertruidenberg uitgenodigd met zijn lezing "Van nederzetting tot vestingstad". Door ziekte van de spreker kon deze lezing niet doorgaan. Gelukkig wist Jan de Vet, een van onze eigen leden, op uitstekende wijze de avond te verzorgen met een dia-lezing "Gilze anders bekeken". Op boeiende en zeer duidelijke wijze liet Jan de Vet de aanwezigen een kijkje nemen in de Gilzer samenleving van vroeger. Een goede lezing met een spreker die als echte Gilzenaar wist waarover hij sprak.

Zaterdag 13 november

Excursie naar Geertruidenberg. Een volle bus, een goede, koude maar geslaagde excursie. De deelnemers maakten kennis met een stad die dicht in de buurt van onze gemeente ligt en toch bij veel deelnemers onbekend was.

Dinsdag 21 december

Opening van de kerststal en daarna bespreking van de begroting voor het jaar 2000. De begroting en de contributie werden vastgesteld. Daarna was er een lezing door Mevr. Ninteman-Camps uit Waalre over "Kerstmis in de kunst". Een druk bezochte avond, een deskundige spreker en een enthousiast publiek.

Bij de kerststal was een collectebus geplaatst waarvan de opbrengst (f 230,10) was bestemd voor het Ronald MacDonalddhuis.

Weer sluiten we een jaar af. Een jaar dat dankzij de inzet van veel leden weer een goed verenigingsjaar is geweest. We danken alle leden voor hun inbreng in het afgelopen jaar. Met de wens dat ook 2000 weer mag slagen sluit ik dit jaarverslag af.

Jan Theunissen, secretaris.